

FRASCATI 2009 - 2012: BELEID IN HET KORT

Fusie begint bij ambitie

Frascati en Gasthuis zijn samen! Met de oprichting van de stichting Gasthuis Frascati introduceren wij een nieuw huis waarin de cruciale aspecten van de kunstpraktijk op een dynamische manier met elkaar verbonden zijn: **internationaal presenteren, produceren en ontwikkelen**. Als grootste van de kleine theaterinstellingen in Amsterdam manifesteert Gasthuis Frascati zich als schakel tussen diverse publieke en culturele domeinen: kleine en grote zalen, aanstormend en gearriveerd talent, lokale en internationale ontwikkelingen, opleidingen en beroepspraktijk, het theater en de stad. Bij de fusie laten wij ons leiden door een beslist artistiek-inhoudelijke agenda. We koppelen de innovatieve kracht van Gasthuis aan de professionaliteit van Frascati, met als doel een ervaren en lerende organisatie die volledig in dienst staat van het publiek, de theatermakers en hun werk. We willen actief reageren op de veranderende behoeftes van makers én publiek. In het nieuwe huis zijn groei en ontwikkeling op een organische manier mogelijk. Net als duurzaamheid en flexibiliteit om ons met de vele publieken te engageren die Nederland rijk is. Onze fusie is een oprechte keuze voor podiumkunsten die er toe doen.

Drie thematische ‘bouwplaatsen’

Wij leven vandaag in een tijd van simultane veelheid en continue verandering; een tijd waarin onze positie als verlicht individu binnen de samenleving fundamenteel is veranderd. We staan niet langer op een veilige hoogte van waaruit we de wereld kunnen overzien. Integendeel, we staan midden in de gebeurtenissen. En wie tot een diagnose van zijn tijd wil komen, moet zich laten aansteken, besmetten, vergiftigen door wat er om hem heen gebeurt. Gasthuis Frascati zal samen met makers en publiek hardop nadenken over de dringende vraagstukken die de tijdgeest en de ons omringende wereld aanreiken. We verwachten geen onmiddellijke antwoorden, maar willen de situatie in alle complexiteit blootleggen. Daarbij laten we drie thematische ‘bouwplaatsen’ dwars door ons huis heen boren. Deze bouwplaatsen - onze inhoudelijke agenda - zijn: openbaarheid, grootstedelijkheid en internationaliteit.

Openbaarheid vraagt naar een hernieuwde functie van het theater en de theaterinstelling in het publieke domein. Welke rol kan het theater spelen in het maatschappelijke debat?

Grootstedelijkheid zoekt de confrontatie met de stad als een graadmeter van onze samenleving. Hoe geven wij uitdrukking aan de groeiende diversiteit in onze samenleving en vestigen wij interculturele praktijken, zodat multiculturalisme geen inhoud meer hoeft te zijn, maar een houding is?

Internationaliteit is de motor voor de oriëntatie van Gasthuis Frascati. In het nieuwe huis waarborgt internationaal georiënteerde kunst uit binnen- en buitenland dat we de eigen horizon rücksichtslos verruimen en ons weer open stellen voor de mondiale culturele arena.

Twee kerntaken

De nieuwe organisatie koppelt een internationaal georiënteerd productiehuis, met daarbinnen een stevige ontwikkelingsfunctie, op organische wijze aan haar podiumfunctie. Daarmee vormt Gasthuis Frascati een belangrijk onderdeel van de landelijke basisinfrastructuur. We investeren in innovatieve krachten van het (internationale) veld door onafhankelijke theatermakers te begeleiden, te lanceren en te positioneren. Kort gezegd richt Gasthuis Frascati zich op twee kerntaken: **Presenteren (het podium)** en **Produceren & ontwikkelen (Frascati Producties)**. Daartoe hebben we de beschikking over vier eigen podia verdeeld over twee locaties: de Nes is de plek waar het publiek centraal staat, het voormalig Wilhelmina Gasthuisterrein stelt talentontwikkeling centraal. Hier krijgt pril werk een kans; nieuw en experimenteel, maar nog niet ‘gevestigd’. Locatie Gasthuis is daarmee hét theaterlaboratorium van de Randstad.

1. Presenteren: het podium

Theater Frascati is het publiekspodium, dat steunt op vier pijlers: voorstellingen van de Vaste Bepelers, actuele (internationale) programmering op projectbasis, dwarsprogrammering en voorstellingen gemaakt binnen het Frascati Producties.

Vaste Bepelers vormen het hart van de programmering. Gashuis Frascati bouwt aan een kern van Vaste Bepelers van wie alle voorstellingen worden getoond. Dwars door de generaties heen betreft het makers met wie wij langdurige verbindingen aangaan op basis van vertrouwen in kwaliteit, ambities en zeggingskracht. Wij koppelen goede faciliteiten en professionaliteit aan gastvrijheid en een oprechte artistieke dialoog die zich ook verbreedt tot de artistieke werking van ons huis. Theater Frascati is een premièretheater: nieuwe voorstellingen krijgen een lange speelperiode, zodat er tijd is voor contextuele programma's en inbedding in de stad. Het zijn o.m.: Marcus Azzini, Bambie, Jetse Batelaan, Lotte van den Berg, Discordia, Dood Paard, Hotel Modern, Kassys, LISA, Emio Greco/PC, Mighty Society, Nieuw West, Boukje Schweigman, Het Syndicaat, Veenfabriek, Erik Whien, Wunderbaum.

Actuele (internationale) programmering op projectbasis is de tweede pijler. We tonen werk van onafhankelijke en nieuwe makers: adhoc gesubsidieerde projecten, werk uit de productiehuisen of kleine zaalvoorstellingen van de grote gezelschappen, internationaal werk en jongerentheater. We zijn toonaangevend waar het gaat om het signaleren en presenteren van nieuwe trends, spraakmakende producties en veelbelovend talent. We hebben tevens de ambitie om zich met een geëngageerde internationale programmering te profileren. Anders dan de gebundelde aandacht voor internationaal werk in de stad (tijdens Julidans en het Holland Festival), integreert Gashuis Frascati de internationale focus in de dagelijkse praktijk. We binden internationale kunstenaars aan de stad door residenties en door hen in contact te brengen met lokale collegae. Voor een betere samenhang van internationale impulsen op stedelijk niveau wordt samengewerkt met het Holland Festival. In de Nes is Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond een onmisbare partner bij de internationale programmering. De actuele programmering behelst o.m.: Adelheid Roosen, Anouk van Dijk, Barre Land, Pipslab, MC (Made in da Shade/Cosmic), Nationale Toneel, Oostpool, Productiehuis Rotterdamse Schouwburg, Ro theater, Huis van Bourgondië, Mug met de Gouden Tand, Toneelhuis, Alvis Hermanis (New Riga Theatre), Gob Squad, Rachid Ouramdane (Fin Novembre) en Rimini Protokoll.

Dwarsprogrammering is de derde pijler van ons podium. We organiseren op onregelmatige basis een uitzonderlijk evenement dat letterlijk en figuurlijk inbreekt in de programmering en de wereld ons theater binnensleept. Of uitbreekt en het theater de stad in stuurt. Openbaarheid, grootstedelijkheid en internationaliteit vormen daarbij onze uitgangspunten. Er zijn alvast enkele ankers te noemen: *Breakin' Walls* en *Something Raw* zijn inmiddels uitgegroeid tot belangwekkende festivals voor nieuw publiek en nieuwe dimensies binnen dans en performance. De dwarsprogrammering bevindt zich op de scheidslijn tussen presenteren en produceren: bestaande voorstellingen kunnen onderdeel uitmaken van een thematisch evenement of een thema kan aanleiding zijn nieuw werk te produceren. Regelmatig zullen we een curator aanstellen, opdat onverwachte en nog onbestaande bruggen kunnen worden geslagen tussen de verschillende publieke domeinen van ons land.

Eigen voorstellingen van Frascati Producties vormt de vierde pijler van ons aanbod: we presenteren in theater Frascati voldragen werk uit het productiehuis.

Gashuis Frascati presenteert in Amsterdam 746 voorstellingen en activiteiten (ca. 180 verschillende producties). De meeste voorstellingen vinden plaats in theater Frascati in de Nes. Daarnaast wordt geprogrammeerd in de Brakke Grond (de Rode Zaal en de Expozaal) en op diverse locaties in de stad. In theater Gashuis presenteren we werk in ontwikkeling.

2. Produceren & Ontwikkelen: Frascati Producties

In het productiehuis richten wij ons consequent op overtuigend talent. En op talent dat affiniteit heeft met de dringende vraagstukken die wij beschouwen als onze inhoudelijke agenda. Makers krijgen tijd en ruimte om een uitgesproken artistieke signatuur te ontwikkelen en een professionele praktijk op te bouwen. Aan ons de taak om hen vervolgens op het juiste moment te introduceren bij het juiste publiek

zodat zij zich zelfstandig kunnen positioneren in het (internationale) theaterlandschap. Hiertoe zetten we twee trajecten in: Produceren en Ontwikkelen. Binnen de productiefunctie richten we ons op slechts enkele makers en hun artistieke *product*. We produceren en presenteren het werk van makers met bewezen talent op onze podia in de Nes. Bij de ontwikkelfunctie staat het *proces* van leren en ervaren van de kunstenaar centraal en werken makers in de (relatieve) luwte van locatie Gasthuis. De ontwikkeling van de individuele kunstenaar staat centraal; het is dus geen vanzelfsprekendheid dat makers uit onze ontwikkelfunctie doorstromen naar de productiefunctie.

Selectie van onze makers (regisseurs, choreografen, schrijvers, mimers, performance kunstenaars) is gebaseerd op kwaliteit en op het vertrouwen in een dialoog tussen maker en huis. In de ontwikkelfunctie richten we ons primair op makers afkomstig van de kunstvakopleidingen. Hierbij hebben wij door onze intensieve relatie met het onderwijs (Mimeschool, SNDO, Regieopleiding, Toneelschool Maastricht, DasArts) een voorsprong. Bepalend voor een scherpe selectie is hun artistieke potentie en ambitie. Einddoel van ons engagement met een maker is immers de doorstroom naar het professionele bestel en dat blijkt niet voor iedereen weggelegd.

Maatwerk & Groei: we kiezen voor individuele kunstenaars en ontwerpen samen een traject op maat, waarbij alle onderdelen van het huis kunnen worden ingezet. Binnen de ontwikkelfunctie is plek voor meerdere makers. Naast jong en aanstormend talent reserveren we expliciet ruimte voor meer ervaren theatermakers en gezelschappen, om ook hen de mogelijkheid te bieden onverwachte hoeken en theatrale risico's op te zoeken. Binnen de productiefunctie werken we met gevorderde theaterkunstenaars, afkomstig uit het eigen huis of andere plaatsen in Nederland en het buitenland.

Begeleiding bevindt zich op het grensvlak van persoonlijke en artistieke ontwikkeling en beslaat het gehele productieproces: conceptontwikkeling, productie, techniek, financiën en publiciteit. Naast doorlopende coaching door de artistiek directeur en dramaturg wordt begeleiding per project ingevuld.

Een open huis

Theatermakers van nu breken los uit bestaande structuren. De jonge generatie theatermakers herkent zich in de mentaliteit van het werken op de vlakke vloer, maar nestelt zich tegelijkertijd met alle plezier op zomerfestivals en onverwachte locaties, in de schouwburg, galerie of op het internet. Makers kiezen - afhankelijk van hun verhaal en optimale publieksbereik - voor het gewenste platform. Wij koesteren een fijnmazig netwerk aan potentiële coproducenten en partners (gezelschappen, productiehuisen, podia), hebben sterke banden met nieuwe media en beeldende kunstinstellingen en (zomer)festivals. In reactie op actuele ontwikkelingen en ambities van makers ondersteunen we de komende jaren enkele regisseurs met een scherp ontwikkeld profiel om de overstap te maken naar de grote zaal: i.s.m. Toneelgroep Amsterdam realiseren we een tweetal coproducties voor de middenzaal van Frascati 1. Ook samen met Nationaal Toneel, Ro Theater en Oostpool willen we talent met ambitie voor de grote zaal ondersteunen.

Een innovatief huis

Gasthuis Frascati fungeert graag als aanjager van innovatie, door de keuze voor ambitieuze en vernieuwende theatermakers en door ruimte te maken voor onderzoek en verdieping - de onmisbare humuslaag voor de kunst. We continueren onze contacten met onderzoeksinstellingen als Emio Greco/PC, lectoraat Kunstpraktijk en artistieke ontwikkeling aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK), de Universiteit van Utrecht (UU) en de interdisciplinaire master Artistic Research/UvA). Jaarlijks worden twee onderzoeksprojecten i.s.m. een van deze externe partijen opgezet. We zetten tevens ons verdiepingsprogramma voort om de reflectie op de eigen praktijk en de dialoog met andere makers als bron van confrontatie en inspiratie te stimuleren: *Gasthuissessies* (workshops met gerenommeerde kunstenaars), *Uit het raam staren* (ontmoetingen tussen kunstenaars en wetenschappers), *An Academy* (een experimentele leerschool in het kader van toonaangevende kunstfestivals) en het blad *Volume* (waarin professionele denkers worden gekoppeld aan onze makers). Ons aanbod staat open voor alle 'eigen' kunstenaars, collegae uit het veld en studenten van kunstvakopleidingen en universiteiten. Tevens blijven we investeren in schrijftalent. In nauwe samenspraak met bespelers als MC, Dood Paard en Syndicaat

richten we een nieuw *Schrijvershuis* in om teksten-in-woording permanent te toetsen op de theatervloer. Hierbij worden, zoals in de komende editie van *Gastschrijvers 2008*, de grote gezelschappen betrokken.

Een internationaal huis

Onze makers worden op de voet gevolgd en festivals als *Something Raw* en *Telling Time* – i.s.m. Sophiënsaele (Berlijn), Steirischer Herbst (Graz) en Arts Council (Londen) - worden goed bezocht door internationale programmeurs. Er is zicht op aansluiting bij het internationale discours. In de komende jaren breiden we de internationale oriëntatie van het Productiehuis Gasthuis Frascati uit met een residentieprogramma. Dankzij de structurele samenwerking met o.m. het festival Plateaux Mousonturm (Frankfurt) en het Duits/Zwitserse festival Freischwimmer krijgt jong en aanstormend talent uit het Productiehuis al vroeg de ruimte zich in internationale context te ontwikkelen en te presenteren. Om het contact tussen kunstenaars uit deze verschillende artistieke biotopen ook buiten concrete productiedruk te intensiveren, hebben we i.s.m. Les Laboratoires d'Aubervilliers (Parijs) en BRUT (Wenen) het Europese kunstenaarsplatform *Expedition* opgezet.

Een publiek huis

Makers met een 'nomadische' en intermediale beroepspraktijk vragen om een thuis waar een zorgvuldige relatie met het publiek kan worden opgebouwd en uitgebuit. Het publiek hecht aan een theater dat moeite doet om het wegwijs te maken in het kunstenaarsaanbod door duidelijke artistieke keuzes te presenteren, de mogelijkheid te bieden een groep of maker langere tijd te volgen en door het werk in relatie te brengen met andere domeinen en culturen. De veelgehoorde kritiek dat er in het huidige theaterveld teveel aanbod is (van nieuw werk van jonge makers) vraagt om respons om het contact tussen publiek en makers blijvend te herstellen. Juist de organische verbinding van het productiehuis en onze podia (met jaarlijks 50.000 bezoekers) biedt ons de gelegenheid om een nieuwe generatie kunstenaars op te leiden met een scherp bewustzijn voor de functie van theater in het publieke domein; de relatie tussen kunst en werkelijkheid, hun werk en de toeschouwers. Gasthuis Frascati kent een veelheid aan verschillende publieken: van jong beginnend theaterbezoeker tot doorgewinterd vakpubliek. Het zijn nieuwsgierige mensen die samenkomen omdat zij met de nieuwste generatie theatermakers of specifieke (sub)culturen vergroeid zijn. Wij willen al die groepen in huis, maar nemen het werk en de kunstenaars steeds als uitgangspunt. Onze huiscultuur blijft als voorheen gastvrij, informeel en toegankelijk zodat het publiek zich elke avond opnieuw welkom mag voelen om deel te nemen aan de mogelijkheden die productiehuis en podium van Gasthuis Frascati samen te bieden hebben.

Productiehuis Gasthuis Frascati produceert jaarlijks 6 voorstellingen binnen de productiefunctie. 16 producties en 14 activiteiten in het kader van de Verdieping worden geproduceerd binnen de ontwikkelingsfunctie.

Producers: 4 voorstellingen; 1 internationale coproductie (eventueel als residentie buitenlandse regisseur); afwisselend 1 middenzaalproductie in coproductie met TA en 1 productie op locatie in coproductie met een zomerfestival.

Ontwikkelen: 9 voorstellingen waarbij de grootte afhankelijk is van de behoefte en ontwikkelingsstadium van de maker; 3 voorstellingen als internationale samenwerking (waarvan 1 ingevuld als residentie); 4 onderzoeksprojecten; 14 activiteiten binnen het onderdeel de Verdieping.

Bedrijfsvoering

Op 1 januari 2008 gingen Stichting Gasthuis en Stichting NESTheaters op in de nieuwe stichting Gasthuis Frascati. Door de (deels overlappende) activiteiten van voormalig Gasthuis en Frascati te concentreren en door productie, presentatie en publieksbeleid beter op elkaar aan te sluiten, kan het nieuwer huis doeltreffender opereren dan voorheen. Gasthuis Frascati heeft een tweehoofdige directie: artistiek directeur is Mark Timmer (voorheen artistiek leider van Gasthuis) en zakelijk directeur is Jola Klarenbeek (voorheen zakelijk directeur van IDFA). Het programma wordt onder leiding van de artistiek directeur vormgegeven door een team bestaande uit twee dramaturgen en drie deelprogrammeurs voor resp. dans & performance, theater en jongerentheater. Er is een divers artistiek team geformeerd dat past bij de

dynamische artistieke praktijk van Gasthuis Frascati waarin presenteren, produceren en ontwikkelen niet zonder elkaar bestaan.